

COVID-19'UN KÂR VEYA ZARAR TABLOSUNA ETKİSİ *

Effect Of Covid-19 On Profit Or Loss Statement

Reference: Özen, İ. (2020). "Covid-19'un Kâr Veya Zarar Tablosuna Etkisi", International Social Mentality and Researcher Thinkers Journal, (Issn:2630-631X) 6(38): 2351-2368.

Dr. İrfan ÖZEN

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Datça Kazım Yılmaz Meslek Yüksekokulu, Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Bölümü, Muğla/TÜRKİYE
ORCID: 0000-0003-4307-2306

ÖZET

Covid-19 salgınıyla başlayan yeni süreçte, hem makro hem de mikro düzeyde önemli ekonomik sonuçların ortaya çıkması beklenmektedir. Bu beklentiler, bazı sektörlerde ve işletmelerde daha kötümser sonuçların ortaya çıkmasına yöneliktir. Özellikle turizm ve havayolu işletmelerinin salgından çok fazla etkilenmesi beklenmektedir. Bu beklentilerin gerçekleşme durumunun çeşitli teknik ve verilerle test edilmesi gerekir. Şirketlerin salgından etkilenme düzeylerini belirlemenin en basit yollarından biri, ilgili şirketlerin mali tablolarının incelenmesidir. Çalışmada, salgının işletmeleri etkileme düzeyinin belirlenmesi amacıyla BİST-30'da yer alan şirketlerin 2019 ve 2020 yıllarına ait seçilmiş kâr veya zarar tablo kalemlerindeki salgın öncesi ve salgın sonrası üçer aylık iki dönemdeki ve altışar aylık dönemlerdeki değişim yatay analiz tekniği kullanılarak incelenmiştir. Çalışmada birbirlerine yakın faaliyet alanları bulunan şirketlerin kâr veya zarar tabloları birlikte ele alınarak şirketler birbirleriyle kıyaslanarak salgının etkisi belirlenmeye çalışılmıştır. Çalışma döneminde KAP'ta ilgili dönemlere ilişkin verileri açıklanan 30 şirketten 16'sının salgın döneminde net kârında önceki döneme göre artış, 14 şirketin ise net kârında azalış olduğu tespit edilmiştir. Salgından en fazla etkilenen işletmelerin, havayolu ulaşımı, petrol ve demir çelik faaliyetini yürüten işletmeler olduğu, diğer şirketlerin ise salgından olumlu ya da olumsuz anlamda düşük ya da orta düzeyde etkilendiği belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Covid-19, Kâr veya Zarar Tablosu, BİST-30, Salgının İşletmelere Etkileri

ABSTRACT

In the new process that started with the Covid-19 outbreak, important economic results at both macro and micro levels are expected. These expectations are geared towards more pessimistic outcomes in some industries and businesses. In particular, tourism and airline businesses are expected to be greatly affected by the epidemic. The realization of these expectations should be tested with various techniques and data. One of the simplest ways to determine companies' exposure levels is to examine the financial statements of the companies involved. In the study, in order to determine the level of impact of the epidemic on businesses, the changes in the profit or loss table items of the companies included in the BIST-30 for the years 2019 and 2020 were analyzed using the horizontal analysis technique. In the study, the profit or loss tables of companies with close fields of activity were considered together and the companies were compared with each other to determine the effect of the epidemic. During the study period, it was determined that 16 out of 30 companies whose data regarding the relevant periods were disclosed in the PDP increased their net profit during the epidemic period, while the net profit of 14 companies decreased. It has been determined that the enterprises most affected by the epidemic are those that carry out airline transportation, oil and iron and steel activities, while other companies are positively or negatively affected by the epidemic at a low or medium level.

Key words: Covid-19, Profit or Loss Statement, BIST-30, Effects of Epidemic on Businesses

1. GİRİŞ

Tüm dünyayı etkisi altına alan Covid-19 salgınının ülkemiz ekonomisi üzerinde de önemli etkileri olmuştur. Salgının yayılımının önlenmesi ve kişiler üzerindeki etkilerinin azaltılması amacıyla 16 Mart 2020 tarihinde birçok tedbir uygulamaya konulmuştur. Uygulanmaya konulan bu tedbirler işletmeleri önemli ölçüde etkilemiştir. Özellikle üretim faaliyeti sınırlandırılan ya da durdurulan işletmeler, bu dönemde çok daha fazla etkilenmiştir.

Salgının işletmelerin temel mali tablolardan finansal durum tablosu (bilanço) ve kâr veya zarar tablosu (gelir tablosu) kalemlerinin bazılarında önemli düzeyde etkisinin olacağı beklenmektedir. Salgınının işletmelerin mali tablolara etkisini belirlemenin en basit ve hızlı yollarından biri, mali tablo kalemlerindeki salgın öncesi ve salgın dönemindeki değişimin karşılaştırılmasıdır.

Çalışmada, borsada işlem gören piyasa değeri ve işlem hacmi en yüksek 30 şirketin (BİST-30) 2019 ve 2020 yıllarının ilk 6 ayına ilişkin KAP'ta yayınlanan üçer aylık iki dönemdeki 120 kâr veya zarar

* Çalışma, 8. Uluslararası Bilimsel Araştırmalar Kongresi (UBAK) (23 Ağustos 2020)'de sözlü bildiri olarak sunulmuş, *Sempozyum Özet Kitapçığı*'nda yayınlanmıştır.

tablosu verileri kullanılmıştır. Covid-19'un kâr veya zarar tablosuna etkisinin belirlenmesi için 2019 ve 2020 yıllarının üçer aylık iki dönemdeki değişim oranları karşılaştırılmıştır. Karşılaştırma yöntemi olarak mali tablolar analizinde oldukça yaygın olarak kullanılan yatay analiz tekniği kullanılmıştır.

Diğer çalışmalardan farklı olarak çalışmada, sadece sektörel bazda analiz yapılmamış, farklı sektörlerde faaliyet gösteren şirketlerin verilerinin analizi de yapılmıştır. İnceleme kapsamındaki işlem hacmi ve piyasa değeri en yüksek 30 şirketin salgından etkilenme durumunun belirlenmesi, genel ekonomik yapı için öngörülebilir sonuçları kapsaması açısından da oldukça önemlidir. Çalışmanın, izleyen dönemlerde daha çok verinin açıklanması ile birlikte salgının şirketlere ekonomik etkilerinin belirlenmesine yönelik yapılacak çalışmalara katkı sunması beklenmektedir.

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Salgınlar “dünya tarihinde yönetim ve yaşam değişikliklerine yol açan ve global etkileri olan sağlık olayları” olarak tanımlanmaktadır. Geçmiş dönemlerde yaşanan salgınların, hayatın her alanında önemli etkileri olmuş, milyonlarca kişinin ölümüne neden olmanın yanında feodalizmin ve imparatorlukların çökmesine de neden olmuştur. 1918-1920 yılları arasında görülen İspanyol Gribi de veba salgını kadar olmasa da birçok insanın hayatını kaybetmesine neden olmuştur. Günümüzde etkileri tartışılan Covid-19 salgını, İspanyol Gribi sonrası karşılaşılan bu büyüklükte ve kapsamdaki ilk bulaşıcı salgın (TÜBA, 2020: 22-23) olarak kabul edilmektedir.

Covid-19 salgınının işletmelerin finansal durum tablosu kalemlerinden özellikle alacaklar, ticari ve finansal borçlar, stoklar, maddi ve maddi olmayan duran varlıklar ile ödenen vergiler üzerinde etkisinin olacağı beklenmektedir. Salgının kâr veya zarar tablosu kalemleri üzerinde ise başta satışlar ve satışların maliyeti olmak üzere tüm gelir ve gider kalemlerinde salgının etkisinin olması beklenmektedir.

Etkisinin ölçülmesi için daha fazla veriye ihtiyaç duyulan Covid-19 salgınının mali tablolara etkisi konusunda yapılan akademik çalışmalar oldukça sınırlıdır. Zamanla daha fazla verinin açıklanması ile birlikte çeşitli teknikler kullanılarak salgının etkisinin ölçülmesine yönelik çalışmaların yapılması muhtemeldir.

Çalışmanın yapıldığı döneme kadar yayınlanmış çalışmalardan bazıları izleyen kısımlarda özetlenmiştir.

TÜRMOB (2020) tarafından hazırlanan raporda, salgının kısa vadede bazı sektörleri olumlu yönde, bazı sektörleri de olumsuz yönde etkileyeceği vurgulanmaktadır. Raporda kısa vadede olumlu yönde etkilenecek sektörler etkilenme düzeylerine göre “sağlık hizmetleri ve ilaç, gıda ve gıda işleme, perakende, kişisel bakım ve hijyen ürünleri, bilişim ve iletişim teknolojileri ve E-ticaret” olarak sıralanırken, olumsuz yönde etkilenecek sektörler ise etkilenme düzeylerine göre “turizm (lokanta, otel, eğlence yerleri), ulaşım (özellikle hava ve deniz taşımacılığı), otomotiv, inşaat ve emlak, imalat sanayi (özellikle dayanıklı tüketim malları üretimi), tekstil ve konfeksiyon, finansal hizmetler, enerji, tarım, eğitim ...” olarak sıralanmıştır (TÜRMOB, 2020: 61, 65). Gür ve arkadaşları (2020), salgından yüksek düzeyde etkilenecek sektörleri “toptan ve perakende ticaret, konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, idari ve destek hizmet faaliyetleri, mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler, gayrimenkul faaliyetleri” olarak sıralamıştır. Çalışmada ayrıca salgından ulaştırma ve depolama faaliyetlerinin orta-yüksek düzeyde, finans ve sigorta faaliyetlerinin orta düzeyde, tarım, ormancılık ve balıkçılık, eğitim, savunma ve insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetlerinin düşük düzeyde etkileneceği vurgulanmıştır (Gür, Tathyer & Dilek, 2020: 90).

Ersoy ve arkadaşları (2020), Türkiye’de salgının başladığı 11.03.2020 tarihinden sonraki 10 haftanın bankacılık verilerini haftalık bazda inceledikleri ve kamu, özel ve yabancı sermayeli mevduat bankalarıyla katılım bankalarının salgın dönemindeki takipteki krediler, krediler, mevduat, yabancı para pozisyonu ve menkul kıymetler verilerini istatistiksel yöntemler kullanarak önceki

dönem ile karşılaştırdıkları çalışmalarının sonucunda, kredi kartı kullanımında düşüş, takipteki kredilerde azalış, yabancı bankalar dışındaki bankaların kısa vadeli menkul varlıklarını yüksek tutma eğilimi olduğunu, mevduatın (özellikle de vadesiz mevduatın) arttığını, yabancı para pozisyonunda salgın öncesi ve sonrası dönemde anlamlı bir farkın olmadığını tespit edilmiştir (Ersoy, Gürbüz & Erdoğan, 2020: 158-159).

El-Mousawi ve Kanso (2020) 211 SMMM ile yaptıkları anket çalışmasında, Covid-19 salgınının finansal raporlama üzerindeki etkisi hakkında önemli bulgular ortaya koymuştur. Sonuçlar, anketin 25 maddesinin tümü için ya yüksek ya da çok yüksek onay seviyesi olduğunu göstermiştir. Çalışmada, Covid-19 salgınının 2020 mali yılı için büyük mali sonuçlara yol açacağı kanısına varılmıştır (El-Mousawi & Kanso, 2020: 37).

Joshi (2020), ekonomik ortamın, piyasaların ve finansal raporlamanın öngörülebilir gelecekte önemli risklerle ve zorluklarla karşılaşmaya devam etmesi beklendiğini vurguladığı çalışmada, şirket yönetiminin, muhasebe ve denetim uzmanlarının 2020’de sona eren yıllık veya ara raporlama dönemleri için mali tabloların hazırlanmasında Covid-19 salgınının mali etkilerini ele almalarının beklendiğini ifade etmiştir (Joshi, 2020: 8).

Akca (2020), Covid-19 salgını nedeniyle hava taşımacılığındaki kısıtlama ve faaliyetlerinin önemli bir kısmının durdurulmasının, havacılık sektöründeki gelirlerin azalmasına neden olduğunu ve sektörle ilgili diğer sektörlerin de mali kayıplarının arttığı sonucuna varmıştır (Akca, 2020: 45).

Correia, Luck ve Verner (2020), 1918 salgını ile Covid-19 salgınının kısa dönemdeki ekonomik etkilerini karşılaştırdıkları çalışmalarında, 25-54 yaştaki çalışanlarda 1918 salgınının Covid-19’dan daha ölümcül olduğunu, bu durumun da 1918 salgınının daha ciddi ekonomik etkileri olduğunu tahmin etmektedirler (Correia, Luck & Verner, 2020: 27).

Büyükipekçi ve Hasanlı (2020), Covid-19’un ciddi bir sağlık sorunu ortaya çıkarmanın yanında ekonomi alanında da finansal istikrarsızlığın artmasına, borsalarda yaşanan çöktüşlere, reel ekonomik faaliyetin azalmasına ve nominal faiz oranlarının düşmesine neden olduğu, salgının ekonomik sonuçları ve nihai büyüklüğü konusunda önemli belirsizliklerin bulunduğu sonucuna varmışlardır (Büyükipekçi & Hasanlı, 2020: 86).

Sürme (2020), Covid-19 sürecinde tatil satın alma davranışlarını incelediği çalışmada, salgınla ilgili risk algısının oldukça yüksek olduğunu ve salgın döneminde tatil satın alma niyeti ortalamalarının düşük olduğunu tespit etmiştir (Sürme, 2020: 87-88).

Bakan (2020), salgının ekonomi ve piyasalara rakamsal etkilerinin henüz belirsiz olduğunu, salgının olumsuz etkilerinin devam ettiğini tespit etmiştir (Bakan, 2020: 2640).

Göze Kaya (2020), salgın döneminde bazı firmaların üretim hacmini daralttığını ve işçi çıkardığını, bazılarının ise iflas ettiğini belirttiği çalışmada, salgın ve beraberinde yaşanan kriz sonucunda işgücü, gelir, üretim ve verimlilik kayıpları yaşanarak negatif büyüme sürecine girildiğini vurgulamıştır (Göze Kaya, 2020: 233).

3. BULGULAR VE TARTIŞMA

Salgın tedbirlerinin uygulanmaya başladığı tarihten itibaren, ekonomik anlamda hangi sektörlerin bu salgından etkileneceği, etkilenme düzeyinin ne olacağına ilişkin birçok tartışma yapılmıştır. Bu tartışmaların bir kısmı sadece tahmin düzeyinde, bir kısmı da sınırlı verilerden hareketle öngörude bulunma düzeyinde kalmıştır.

Çalışmada, salgının etki düzeyinin belirlenmesi amacıyla işletmelerin faaliyet sonuçlarını ortaya koyan “kâr veya zarar tablosu (gelir tablosu)” verileri esas alınarak salgın öncesi ve sonrası değişimin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Çalışmada işletmelerin salgından etkilenme durumu belirlenirken, aynı sektörde faaliyet gösteren işletmelerin kıyaslaması yapılarak sektörel düzeyde etki durumu da ortaya konulmuştur.

Şirketlerin kâr veya zarar tablolarında mevsimsel etkinin ortadan kaldırılması amacıyla iki yılın da Ocak-Haziran verileri kullanılmıştır. 2019 ve 2020 yıllarının ilk üçer aylık verileri ilgili yıl içindeki değişime göre, altışar aylık verileri de 2019-2020 yıllarındaki değişime göre analiz edilmiştir. Salgının etkisinin belirlenmesi amacıyla yatay analiz tekniği kullanılmış, çalışmada mutlak değişim yerine oransal değişimler dikkate alınmıştır.

BİST-30 şirketlerinin kâr veya zarar tablolarının seçilmiş kalemlerinden elde edilen sonuçlar aşağıda özetlenmiştir.

3.1. Perakende Ticaret

- ✓ **Migros:** Hasılatta 2019 yılında ilk iki çeyrek dönemdeki değişim % 17,99, 2020'deki değişim ise % 8,50 artış olarak gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde hasılatta % 24,99 artış olmuştur. Satışların maliyetinde 2019'da % 19,04, 2020'de ise % 8,50 artış olmuştur. 2019-2020 döneminde satışların maliyetinde % 26,31 artış olmuştur. Bu iki kalemin sonucunu ifade eden ticari faaliyetlerden brüt kârda 2019'da % 15,22, 2020'de ise % 5,86 oranında artış olmuştur. 2019-2020 döneminde % 21,46 düzeyinde artış olmuştur. Genel yönetim giderlerinde 2019'da % 8,29, 2020'de ise % 1,18 azalış gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde ise genel yönetim giderlerinde % 18,27 artış olmuştur. Pazarlama giderleri 2019'da % 10,36, 2020 yılında ise % 9,21 artmıştır. 2019-2020 döneminde ise pazarlama giderleri % 27,17 artmıştır. Şirketin esas faaliyet kârında 2019 yılında % 45,03 artış olurken, 2020 yılında % 9,96 azalış gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde ise esas faaliyet kârı % 29,29 oranında artmıştır. Finansman gelirlerinde 2019 yılında % 83,76 azalış, 2020 yılında ise % 13,86 artış olmuştur. 2019-2020 döneminde ise finansman gelirlerinde % 47,56 azalış meydana gelmiştir. Finansman giderlerinde 2019 yılında % 1,15 artış olurken, 2020 yılında % 12,18 azalış olmuştur. 2019-2020 döneminde ise finansman giderlerinde ise % 5,04 oranında azalış gerçekleşmiştir. Dönem net kârı 2019 yılında % 34,81 azalırken, 2020 yılında % 13,31 oranında azalmıştır. 2019-2020 döneminde ise **dönem net zararında % 23,76 azalış** olmuştur. Genel olarak değerlendirildiğinde, 2019 yılına göre 2020 yılındaki zararda azalış olduğu için ilgili şirketin salgından olumlu etkilendiği söylenebilir.
- ✓ **BİM:** Hasılatta 2019 yılında ilk iki çeyrek dönemdeki değişim % 13,52, 2020'deki değişim ise % 11,36 artış olarak gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde ise hasılatta % 38,17 artış olmuştur. Satışların maliyetinde 2019'da % 12,71, 2020'de ise % 9,82 artış olmuştur. 2019-2020 döneminde satışların maliyetinde % 37,39 artış gerçekleşmiştir. Ticari faaliyetlerden brüt kârda 2019'da % 17,44, 2020'de ise % 18,77 artış olmuştur. Ticari faaliyetlerden brüt kâr 2019-2020 döneminde % 41,90 oranında artmıştır. Genel yönetim giderlerinde 2019'da % 32,81 artış, 2020'de ise % 9,85 azalış gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde ise genel yönetim giderlerinde % 8,47 artış olmuştur. Pazarlama giderleri 2019'da % 32,35, 2020 yılında ise % 6,99 artmıştır. 2019-2020 döneminde ise pazarlama giderleri % 17,91 oranında artmıştır. Şirketin esas faaliyet kârında 2019 yılında % 65,49 artış olurken, 2020 yılında % 49,69 artış gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde ise esas faaliyet kârı % 55,64 oranında artmıştır. Finansman gelirlerinde 2019 yılında % 2.028,76, 2020 yılında ise % 70,22 oranında artış olmuştur. 2019-2020 döneminde ise finansman gelirlerinde % 158,09 artış meydana gelmiştir. Finansman giderlerinde 2019 yılında % 15,67 artış olurken, 2020 yılında % 14,59 artış olmuştur. 2019-2020 döneminde ise finansman giderlerinde ise % 15,09 oranında artış gerçekleşmiştir. Dönem net kârı 2019 yılında % 99,83 artarken, 2020 yılında % 62,03 artış olmuştur. 2019-2020 döneminde ise **dönem net kârında % 74,64 artış** olmuştur. Genel olarak değerlendirildiğinde, 2019 yılına göre 2020 yılındaki dönem net kârındaki artışa göre şirketin salgından olumlu etkilendiği söylenebilir.

3.2. Havayolu Ulaşımı

- ✓ **THY:** Hasılatta 2019 yılında ilk iki çeyrek dönemdeki değişim % 25,73 artış, 2020'deki değişim ise % 59,71 azalış olarak gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde hasılatta % 35,83 azalış olmuştur. Satışların maliyetinde 2019'da % 20,38 artış gerçekleşirken, 2020'de % 54,33 azalış olmuştur. 2019-2020 döneminde satışların maliyetinde % 26,14 azalış olmuştur. Ticari

faaliyetlerden brüt kârda 2019'da % 76,54 artış gerçekleşirken, 2020'de ise % 311,88 azalış olmuştur. Brüt kâr 2019-2020 döneminde % 109,15 düzeyinde azalmıştır. Genel yönetim giderlerinde 2019'da % 10,59 artış, 2020'de ise % 28,54 azalış gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde ise genel yönetim giderlerinde % 9,33 azalış olmuştur. Pazarlama giderleri 2019'da % 4,38, 2020 yılında ise % 65,44 oranında azalmıştır. 2019-2020 döneminde ise pazarlama giderleri % 43,41 oranında azalmıştır. Şirketin esas faaliyet kârında 2019 yılında % 109,15 artış olurken, 2020 yılında esas faaliyet zararında % 59,75 azalış gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde ise esas faaliyet zararı % 282,59 oranında artmıştır. Finansman gelirlerinde 2019 yılında % 36,63 azalış, 2020 yılında ise % 87,50 artış olmuştur. 2019-2020 döneminde ise finansman gelirlerinde % 109,09 artış meydana gelmiştir. Finansman giderlerinde 2019 yılında % 31,23 azalış olurken, 2020 yılında % 11,53 artış olmuştur. 2019-2020 döneminde ise finansman giderlerinde ise % 41,29 oranında artış gerçekleşmiştir. Dönem net kârı 2019 yılında % 110,61 artarken, 2020 yılında dönem net zararı % 10,43 artmıştır. 2019-2020 döneminde ise **dönem net zararında % 280,09 artış** olmuştur. Genel olarak değerlendirildiğinde, 2019 yılına göre 2020 yılındaki zararda çok yüksek oranda artış olduğu için ilgili şirketin salgından olumsuz etkilendiği söylenebilir.

- ✓ **Pegasus:** Hasıllatta 2019 yılında ilk iki çeyrek dönemdeki değişim % 48,96 artış, 2020'deki değişim ise % 91,94 azalış olarak gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde hasıllatta % 53,83 azalış olmuştur. Satışların maliyetinde 2019'da % 19,54 artış gerçekleşirken, 2020'de % 60,05 azalış olmuştur. 2019-2020 döneminde satışların maliyetinde % 30,57 azalış olmuştur. Ticari faaliyetlerden brüt kârda 2019'da % 1.675,04 artış, 2020'de brüt zararda % 559,02 artış olmuştur. 2019-2020 döneminde ise brüt zararda % 204,46 düzeyinde artış gerçekleşmiştir. Genel yönetim giderlerinde 2019'da % 27,99, 2020'de ise % 24,02 azalış gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde ise genel yönetim giderlerinde % 13,42 azalış olmuştur. Pazarlama giderleri 2019'da % 41,19 artarken, 2020 yılında ise % 76,85 oranında azalmıştır. 2019-2020 döneminde ise pazarlama giderleri % 43,82 azalmıştır. Şirketin esas faaliyet kârında 2019 yılında % 828,42 artış olurken, 2020 yılında esas faaliyet zararında % 347,52 artış gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde ise esas faaliyet zararı % 393,14 oranında artmıştır. Finansman gelirlerinde 2019 yılında % 58,40, 2020 yılında ise % 30,09 azalış olmuştur. 2019-2020 döneminde ise finansman gelirlerinde % 1,08 artış meydana gelmiştir. Finansman giderlerinde 2019 yılında % 64,78 azalış olurken, 2020 yılında % 83,73 azalış olmuştur. 2019-2020 döneminde ise finansman giderlerinde ise % 33,95 oranında artış gerçekleşmiştir. Dönem net kârı 2019 yılında % 250,87 artarken, 2020 yılında dönem net zararı % 130,90 artmıştır. 2019-2020 döneminde ise **dönem net zararında % 1.317,44 artış** olmuştur. Genel olarak değerlendirildiğinde, 2019 yılına göre 2020 yılındaki zararda çok yüksek oranda artış olduğu için ilgili şirketin salgından olumsuz etkilendiği söylenebilir.
- ✓ **TAV:** Hasıllatta 2019 yılında ilk iki çeyrek dönemdeki değişim % 34,27 artış, 2020'deki değişim ise % 72,90 azalış olarak gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde hasıllatta % 53,03 azalış olmuştur. Satışların maliyetinde 2019'da % 22,86 artış gerçekleşirken, 2020'de % 56,98 azalış olmuştur. 2019-2020 döneminde satışların maliyetinde % 35,45 azalış olmuştur. Ticari faaliyetlerden brüt kârda 2019'da % 49,66 artış, 2020'de brüt kârda % 104,79 azalış olmuştur. 2019-2020 döneminde ise brüt kârda % 74,18 düzeyinde azalış gerçekleşmiştir. Genel yönetim giderlerinde 2019'da % 9,92, 2020'de ise % 11,31 azalış gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde ise genel yönetim giderlerinde % 2,89 azalış olmuştur. Pazarlama giderleri 2019'da % 47,10 artarken, 2020 yılında ise % 40,33 oranında azalmıştır. 2019-2020 döneminde ise pazarlama giderleri % 58,61 azalmıştır. Şirketin esas faaliyet kârında 2019 yılında % 434,06 artış olurken, 2020 yılında esas faaliyet kârında % 1.346,70 azalış gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde ise esas faaliyet kârı % 131,31 oranında azalmıştır. Finansman giderlerinde 2019 yılında % 184,34, 2020 yılında % 81,60 artış olmuştur. 2019-2020 döneminde ise finansman giderlerinde ise % 4,97 oranında artış gerçekleşmiştir. Dönem net kârı 2019 yılında % 85,94 artarken, 2020 yılında dönem net zararı % 94,98 artmıştır. 2019-2020 döneminde ise **dönem net zararında % 367,78**

artış olmuştur. Genel olarak değerlendirildiğinde, 2019 yılına göre 2020 yılındaki zararda çok yüksek oranda artış olduğu için ilgili şirketin salgından olumsuz etkilendiği söylenebilir.

3.3. İletişim

- ✓ **Turkcell:** Toplam hasılatta 2019 yılında ilk iki çeyrek dönemdeki değişim % 9,09, 2020'deki değişim ise % 3,99 artış olarak gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde ise toplam hasılatta % 14,46 artış olmuştur. Toplam maliyette (satışların maliyeti ve finans sektörü faaliyetleri maliyeti toplamı) 2019'da % 9,62, 2020'de % 8,33 artış olmuştur. 2019-2020 döneminde toplam maliyette % 16,20 artış olmuştur. Ticari faaliyetlerden brüt kârda 2019'da % 8,53 artış, 2020'de ise % 4,14 azalış olmuştur. 2019-2020 döneminde ticari faaliyetlerden brüt kârda % 14,80 düzeyinde artış gerçekleşmiştir. Genel yönetim giderlerinde 2019'da % 2,95, 2020'de ise % 11,61 azalış gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde ise genel yönetim giderlerinde % 5,54 azalış olmuştur. Pazarlama giderleri 2019'da % 2,54 artarken, 2020 yılında % 5,97 oranında azalmıştır. 2019-2020 döneminde ise pazarlama giderleri % 17,14 azalmıştır. Şirketin esas faaliyet kârında 2019 yılında % 8,64 artış olurken, 2020 yılında % 18,80 azalış gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde ise esas faaliyet kârı % 23,28 oranında artmıştır. Finansman gelirlerinde 2019 yılında % 156,21, 2020 yılında ise % 24,09 azalış olmuştur. 2019-2020 döneminde ise finansman gelirlerinde % 426,92 artış meydana gelmiştir. Finansman giderlerinde 2019 yılında % 38,44 azalış olurken, 2020 yılında % 35,11 azalış olmuştur. 2019-2020 döneminde ise finansman giderlerinde ise % 28,29 oranında artış gerçekleşmiştir. Dönem net kârı 2019 yılında % 61,47 azalırken, 2020 yılında dönem net kârı % 2,39 azalmıştır. 2019-2020 döneminde ise **dönem net kârında % 0,19 artış** olmuştur. Genel olarak değerlendirildiğinde, 2019 yılına göre 2020 yılındaki net kârda çok düşük oranda artış olduğu için ilgili şirketin salgından olumlu etkilendiği söylenebilir.
- ✓ **Türk Telekom:** Hasılatta 2019 yılında ilk iki çeyrek dönemdeki değişim % 6,60, 2020'deki değişim ise % 10,58 artış olarak gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde hasılatta % 18,89 artış olmuştur. Satışların maliyetinde 2019'da % 7,29 artış gerçekleşirken, 2020'de % 13,71 artış olmuştur. 2019-2020 döneminde satışların maliyetinde % 20,80 artış olmuştur. Ticari faaliyetlerden brüt kârda 2019'da % 5,85, 2020'de ise % 7,14 artış olmuştur. 2019-2020 döneminde ise brüt kârda % 16,81 oranında artış gerçekleşmiştir. Genel yönetim giderlerinde 2019'da % 9,06 artış, 2020'de ise % 8,46 azalış gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde ise genel yönetim giderlerinde % 11,49 artış olmuştur. Pazarlama giderleri 2019'da % 14,09 artarken, 2020 yılında ise % 0,54 oranında artmıştır. 2019-2020 döneminde ise pazarlama giderleri % 11,53 artmıştır. Ar-Ge giderleri 2019'da % 0,80 artarken, 2020'de % 24,95 artmıştır. 2019-2020 döneminde ise Ar-Ge giderleri % 51,93 artmıştır. Şirketin esas faaliyet kârında 2019 yılında % 5,14 artış olurken, 2020 yılında esas faaliyet kârında % 21,30 artış gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde ise esas faaliyet kârı % 15,30 oranında artmıştır. Finansman gelirlerinde 2019 yılında % 36,65, 2020 yılında ise % 43,52 azalış olmuştur. 2019-2020 döneminde ise finansman gelirlerinde % 12,44 artış meydana gelmiştir. Finansman giderlerinde 2019 yılında % 23,05, 2020 yılında ise % 25,63 azalış olmuştur. 2019-2020 döneminde finansman giderlerinde ise % 26,20 oranında azalış gerçekleşmiştir. Dönem net kârı 2019 yılında % 40,28 artarken, 2020 yılında dönem net kârı % 48,40 artmıştır. 2019-2020 döneminde ise **dönem net kârında % 120,36 artış** olmuştur. Genel olarak değerlendirildiğinde, 2019 yılına göre 2020 yılındaki kârda çok yüksek oranda artış olduğu için ilgili şirketin salgından olumlu etkilendiği söylenebilir.

3.4. Kimya, İlaç, Petrol, Lastik ve Plastik Ürünler

- ✓ **Tüpraş:** Hasılatta 2019 yılında ilk iki çeyrek dönemdeki değişim % 15,67 artış, 2020'deki değişim ise % 45,22 azalış olarak gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde hasılatta % 41,29 azalış olmuştur. Satışların maliyetinde 2019'da % 13,01 artış gerçekleşirken, 2020'de % 52,99 azalış olmuştur. 2019-2020 döneminde satışların maliyetinde % 37,52 azalış olmuştur. Ticari faaliyetlerden brüt kârda 2019 yılında % 68,58 artış olurken, 2020 yılında % 197,84 azalış

olmuştur. 2019-2020 döneminde ise brüt kârda % 100,74 düzeyinde azalış gerçekleşmiştir. Genel yönetim giderlerinde 2019'da % 3,40 artış, 2020'de ise % 2,06 azalış gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde ise genel yönetim giderlerinde % 13,93 artış olmuştur. Pazarlama giderleri 2019'da % 44,26, 2020 yılında ise % 58,86 oranında artmıştır. 2019-2020 döneminde ise pazarlama giderleri % 47,38 artmıştır. Ar-Ge giderleri 2019'da % 5,12, 2020 yılında ise % 14,76 oranında azalmıştır. Ar-Ge giderleri 2019-2020 döneminde % 40,72 artmıştır. Şirketin esas faaliyet kârında 2019 yılında % 484,09 artış olurken, 2020 yılında % 116,22 azalış gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde ise esas faaliyet kârı % 192,13 oranında azalmıştır. Finansman gelirlerinde 2019 yılında % 54,30, 2020 yılında ise % 7,33 azalış olmuştur. 2019-2020 döneminde ise finansman gelirlerinde % 37,70 artış meydana gelmiştir. Finansman giderlerinde 2019 yılında % 14,41, 2020 yılında % 25,30 azalış olmuştur. 2019-2020 döneminde ise finansman giderlerinde ise % 18,72 oranında artış gerçekleşmiştir. Dönem net kârı 2019 yılında % 344,53 artarken, 2020 yılında dönem net zararı % 92,78 azalmıştır. 2019-2020 döneminde ise **dönem net zararında % 560,53 artış** olmuştur. Genel olarak değerlendirildiğinde, 2019 yılına göre 2020 yılındaki zararda çok yüksek oranda artış olduğu için ilgili şirketin salgından olumsuz etkilendiği söylenebilir.

- ✓ **Petkim:** Hasıllatta 2019 yılında ilk iki çeyrek dönemdeki değişim % 9,76 artış, 2020'deki değişim ise % 18,97 azalış olarak gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde hasıllatta % 15,70 azalış olmuştur. Satışların maliyetinde 2019'da % 2,59 artış gerçekleşirken, 2020'de % 27,80 azalış olmuştur. 2019-2020 döneminde satışların maliyetinde % 12,87 azalış olmuştur. Ticari faaliyetlerden brüt kârda 2019'da % 63,42, 2020'de % 91,38 artış olmuştur. 2019-2020 döneminde ise brüt kârda % 32,01 düzeyinde azalış gerçekleşmiştir. Genel yönetim giderlerinde 2019'da % 26,90, 2020'de ise % 30,01 azalış gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde ise genel yönetim giderlerinde % 13,23 artış olmuştur. Pazarlama giderleri 2019'da % 6,15, 2020 yılında ise % 4,18 oranında azalmıştır. 2019-2020 döneminde ise pazarlama giderleri % 20,37 artmıştır. Ar-Ge giderleri 2019'da % 1,07, 2020 yılında ise % 7,93 oranında artmıştır. 2019-2020 döneminde ise Ar-Ge giderleri % 23,85 artmıştır. Şirketin esas faaliyet kârında 2019 yılında % 60,82, 2020 yılında ise % 135,45 artış gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde ise esas faaliyet kârı % 36,64 oranında azalmıştır. Finansman gelirlerinde 2019 yılında % 10,12 artış, 2020 yılında ise % 27,21 azalış olmuştur. 2019-2020 döneminde ise finansman gelirlerinde % 10,53 artış meydana gelmiştir. Finansman giderlerinde 2019 yılında % 14,44 artış olurken, 2020 yılında % 22,79 azalış olmuştur. 2019-2020 döneminde finansman giderlerinde % 12,93 oranında artış gerçekleşmiştir. Dönem net kârı 2019 yılında % 105,41 artarken, 2020 yılında dönem net kârı % 1.584,48 artmıştır. 2019-2020 döneminde ise **dönem net kârında % 69,17 azalış** olmuştur. Genel olarak değerlendirildiğinde, 2019 yılına göre 2020 yılındaki kârda azalış olduğu için ilgili şirketin salgından olumsuz etkilendiği söylenebilir.
- ✓ **Soda:** Hasıllatta 2019 yılında ilk iki çeyrek dönemdeki değişim % 14,15 artış, 2020'deki değişim ise % 9,37 azalış olarak gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde hasıllatta % 10,43 artış olmuştur. Satışların maliyetinde 2019'da % 4,42 artış gerçekleşirken, 2020'de % 13,44 azalış olmuştur. 2019-2020 döneminde satışların maliyetinde % 5,57 artış olmuştur. Ticari faaliyetlerden brüt kârda 2019'da % 35,34 artış, 2020'de % 2,15 azalış olmuştur. 2019-2020 döneminde ise brüt kârda % 19,64 düzeyinde artış gerçekleşmiştir. Genel yönetim giderlerinde 2019'da % 18,13 artış, 2020'de ise % 9,15 azalış gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde ise genel yönetim giderlerinde % 7,16 artış olmuştur. Pazarlama giderleri 2019'da % 16,31 artmış, 2020 yılında ise % 2,32 oranında azalmıştır. 2019-2020 döneminde ise pazarlama giderleri % 2,48 artmıştır. Ar-Ge giderleri 2019'da % 20,88 oranında artarken, 2020 yılında ise % 17,40 oranında azalmıştır. 2019-2020 döneminde Ar-Ge giderleri % 13,61 artmıştır. Şirketin esas faaliyet kârında 2019 yılında % 40,95 artış, 2020 yılında ise % 7,04 azalış gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde ise esas faaliyet kârı % 37,71 oranında artmıştır. Finansman gelirlerinde 2019 yılında % 84,26 artış, 2020 yılında ise % 6,29 azalış olmuştur. 2019-2020 döneminde ise finansman gelirlerinde % 39,77 artış meydana gelmiştir. Finansman giderlerinde 2019 yılında %

207,18, 2020 yılında ise % 39,77 artış olmuştur. 2019-2020 döneminde finansman giderlerinde % 2,09 oranında azalış gerçekleşmiştir. Dönem net kârı 2019 yılında % 31,88 artarken, 2020 yılında dönem net kârı % 19,00 azalmıştır. 2019-2020 döneminde ise **dönem net kârında % 10,38 artış** olmuştur. Genel olarak değerlendirildiğinde, 2019 yılına göre 2020 yılındaki kârda artış olduğu için ilgili şirketin salgından olumlu etkilendiği söylenebilir.

3.5. Demir-Çelik

- ✓ **Ereğli:** Hasılatla 2019 yılında ilk iki çeyrek dönemdeki değişim % 4,29, 2020'deki değişim ise % 16,07 artış olarak gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde hasılatla % 5,56 azalış olmuştur. Satışların maliyetinde 2019'da % 5,84, 2020'de % 12,99 artış olmuştur. 2019-2020 döneminde satışların maliyeti % 3,26 artmıştır. Ticari faaliyetlerden brüt kârda 2019 yılında % 0,93 azalış olurken, 2020 yılında % 35,42 artış olmuştur. 2019-2020 döneminde ise brüt kârda % 36,39 düzeyinde azalış gerçekleşmiştir. Genel yönetim giderlerinde 2019'da % 7,00, 2020'de ise % 12,27 artış gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde ise genel yönetim giderlerinde % 11,53 artış olmuştur. Pazarlama giderleri 2019'da % 9,96, 2020 yılında ise % 19,49 oranında artmıştır. 2019-2020 döneminde ise pazarlama giderleri % 5,68 artmıştır. Ar-Ge giderinde 2019'da % 21,22, 2020'de ise % 11,18 artış gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde ise genel yönetim giderlerinde % 13,21 artış olmuştur. Şirketin esas faaliyet kârında 2019 yılında % 0,38 azalış olurken, 2020 yılında % 56,13 artış gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde ise esas faaliyet kârı % 32,84 oranında azalmıştır. Finansman gelirlerinde 2019 yılında % 68,03 artış, 2020 yılında ise % 99,88 azalış olmuştur. 2019-2020 döneminde ise finansman gelirlerinde % 66,95 azalış meydana gelmiştir. Finansman giderlerinde 2019 yılında % 78,13, 2020 yılında % 3,85 artış olmuştur. 2019-2020 döneminde ise finansman giderlerinde ise % 17,87 oranında artış gerçekleşmiştir. Dönem net kârı 2019 yılında % 32,31 artarken, 2020 yılında dönem net kârı % 87,15 artmıştır. 2019-2020 döneminde ise **dönem net kârında % 61,59 azalış** olmuştur. Genel olarak değerlendirildiğinde, 2019 yılına göre 2020 yılındaki kârda çok yüksek oranda azalış olduğu için ilgili şirketin salgından olumsuz etkilendiği söylenebilir.
- ✓ **Kardemir:** Hasılatla 2019 yılında ilk iki çeyrek dönemdeki değişim % 0,20, 2020'deki değişim ise % 14,91 artış olarak gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde hasılatla % 0,62 azalış olmuştur. Satışların maliyetinde 2019'da % 3,06 azalış gerçekleşirken, 2020'de % 13,47 artış olmuştur. 2019-2020 döneminde satışların maliyeti % 3,85 artmıştır. Ticari faaliyetlerden brüt kârda 2019'da % 27,91, 2020'de % 32,84 artış olmuştur. 2019-2020 döneminde ise brüt kârda % 33,46 düzeyinde azalış gerçekleşmiştir. Genel yönetim giderlerinde 2019'da % 12,51, 2020'de ise % 1,87 artış gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde ise genel yönetim giderlerinde % 16,00 artış olmuştur. Pazarlama giderleri 2019'da % 11,04, 2020 yılında ise % 0,89 oranında artmıştır. 2019-2020 döneminde ise pazarlama giderleri % 38,90 artmıştır. Şirketin esas faaliyet kârında 2019 yılında % 223,18 artış, 2020 yılında ise % 101,79 azalış olmuştur. 2019-2020 döneminde ise esas faaliyet kârı % 135,98 oranında azalmıştır. Finansman gelirlerinde 2019 yılında % 160,28, 2020 yılında ise % 69,53 artış olmuştur. 2019-2020 döneminde ise finansman gelirlerinde % 0,96 artış meydana gelmiştir. Finansman giderlerinde 2019 yılında % 17,12, 2020 yılında % 20,74 artış olmuştur. 2019-2020 döneminde ise finansman giderlerinde ise % 20,41 oranında artış gerçekleşmiştir. Dönem net kârı 2019 yılında % 51,79 artarken, 2020 yılında dönem net zararı % 34,36 azalmıştır. 2019-2020 döneminde ise **dönem net kârında % 257,37 azalış** olmuştur. Genel olarak değerlendirildiğinde, 2019 yılına göre 2020 yılındaki kârda çok yüksek oranda azalış olduğu için ilgili şirketin salgından olumsuz etkilendiği söylenebilir.

3.6. Sanayi

- ✓ **Aselsan:** Hasılatla 2019 yılında ilk iki çeyrek dönemdeki değişim % 31,44, 2020'deki değişim ise % 1,55 artış olarak gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde hasılatla % 13,11 artış olmuştur. Satışların maliyetinde 2019'da % 28,34 artış gerçekleşirken, 2020'de % 0,56 azalış olmuştur. 2019-2020 döneminde satışların maliyetinde % 5,07 artış olmuştur. Ticari faaliyetlerden brüt kârda 2019 yılında % 41,65 artış olurken, 2020 yılında % 6,71 artış olmuştur. 2019-2020

döneminde ise brüt kârda % 38,10 düzeyinde artış gerçekleşmiştir. Genel yönetim giderlerinde 2019'da % 16,32 artış, 2020'de ise % 8,84 azalış gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde ise genel yönetim giderlerinde % 18,94 artış olmuştur. Pazarlama giderleri 2019'da % 76,59, 2020 yılında ise % 7,97 oranında artmıştır. 2019-2020 döneminde ise pazarlama giderleri % 16,65 artmıştır. Ar-Ge giderleri 2019'da % 27,74, 2020 yılında ise % 47,70 oranında artmıştır. 2019-2020 döneminde ise Ar-Ge giderleri % 180,07 artmıştır. Şirketin esas faaliyet kârında 2019 yılında % 7,08, 2020 yılında ise % 14,08 azalış olmuştur. 2019-2020 döneminde ise esas faaliyet kârı % 82,85 oranında artmıştır. Dönem net kârı 2019 yılında % 12,10 artarken, 2020 yılında dönem net kârı % 0,82 artmıştır. 2019-2020 döneminde ise **dönem net kârında % 38,39 artış** olmuştur. Genel olarak değerlendirildiğinde, 2019 yılına göre 2020 yılında kârda artış olduğu için ilgili şirketin salgından olumlu etkilendiği söylenebilir.

- ✓ **Arçelik:** Hasıllatta 2019 yılında ilk iki çeyrek dönemdeki değişim % 22,10 artış, 2020'deki değişim ise % 0,83 artış olarak gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde hasıllatta % 1,76 artış olmuştur. Satışların maliyetinde 2019'da % 24,03 artış gerçekleşirken, 2020'de % 2,17 artış olmuştur. 2019-2020 döneminde satışların maliyeti % 2,52 artmıştır. Ticari faaliyetlerden brüt kârda 2019'da % 18,07 artış, 2020'de % 2,05 azalış olmuştur. 2019-2020 döneminde ise brüt kârda % 0,14 düzeyinde artış gerçekleşmiştir. Genel yönetim giderlerinde 2019'da % 21,51 artış, 2020'de ise % 14,55 azalış gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde ise genel yönetim giderlerinde % 15,15 artış olmuştur. Pazarlama giderleri 2019'da % 8,75 oranında artmış, 2020 yılında ise % 6,60 oranında azalmıştır. 2019-2020 döneminde ise pazarlama giderleri % 3,01 artmıştır. Ar-Ge giderleri 2019'da % 4,12 artmış, 2020 yılında ise % 0,71 oranında azalmıştır. 2019-2020 döneminde ise Ar-Ge giderleri % 19,23 artmıştır. Şirketin esas faaliyet kârında 2019 yılında % 3,72 artış, 2020 yılında ise % 7,86 azalış olmuştur. 2019-2020 döneminde ise esas faaliyet kârı % 13,93 oranında artmıştır. Dönem net kârı 2019 yılında % 2,61 artarken, 2020 yılında dönem net kârı % 57,48 artmıştır. 2019-2020 döneminde ise **dönem net kârında % 45,82 artış** olmuştur. Genel olarak değerlendirildiğinde, 2019 yılına göre 2020 yılında kârda artış olduğu için ilgili şirketin salgından olumlu etkilendiği söylenebilir.

3.7. İnşaat

- ✓ **Emlak Konut:** Hasıllatta 2019 yılında ilk iki çeyrek dönemdeki değişim % 55,62 artış, 2020'deki değişim ise % 4,19 azalış olarak gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde hasıllatta % 56,97 azalış olmuştur. Satışların maliyetinde 2019'da % 25,53 artış gerçekleşirken, 2020'de % 9,21 artış olmuştur. 2019-2020 döneminde satışların maliyetinde % 67,75 azalış olmuştur. Ticari faaliyetlerden brüt kârda 2019 yılında % 697,55 artış olurken, 2020 yılında % 23,57 azalış olmuştur. 2019-2020 döneminde ise brüt kârda % 0,83 düzeyinde artış gerçekleşmiştir. Genel yönetim giderlerinde 2019'da % 6,45 azalış, 2020'de ise % 11,82 artış gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde ise genel yönetim giderlerinde % 5,51 artış olmuştur. Pazarlama giderleri 2019'da % 15,91, 2020 yılında ise % 9,33 oranında azalmıştır. 2019-2020 döneminde ise pazarlama giderleri % 17,93 azalmıştır. Şirketin esas faaliyet kârı 2019 yılında % 305,32 artarken, 2020 yılında % 27,42 azalış olmuştur. 2019-2020 döneminde ise esas faaliyet kârı % 40,01 oranında azalmıştır. Finansman gelirlerinde 2019 yılında % 59,70 azalış, 2020 yılında ise % 45,93 artış olmuştur. 2019-2020 döneminde ise finansman gelirlerinde % 8,12 azalış olmuştur. Finansman giderlerinde 2019 yılında % 80,13 artış, 2020 yılında % 36,97 azalış olmuştur. 2019-2020 döneminde finansman giderlerinde % 42,86 oranında azalış gerçekleşmiştir. Dönem net kârı 2019 yılında % 471,88 artarken, 2020 yılında dönem net kârı % 1,64 artmıştır. 2019-2020 döneminde ise **dönem net kârında % 30,23 azalış** olmuştur. Genel olarak değerlendirildiğinde, 2019 yılına göre 2020 yılındaki kârda azalış olduğu için ilgili şirketin salgından olumsuz etkilendiği söylenebilir.
- ✓ **Tekfen:** Hasıllatta 2019 yılında ilk iki çeyrek dönemdeki değişim % 18,94, 2020'deki değişim ise % 12,03 azalış olarak gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde hasıllatta % 31,61 azalış olmuştur. Satışların maliyetinde 2019'da % 10,63, 2020'de % 17,10 azalış olmuştur. 2019-2020

döneminde satışların maliyetinde % 23,86 azalış olmuştur. Ticari faaliyetlerden brüt kârda 2019'da % 46,48 azalış, 2020'de % 45,72 artış olmuştur. 2019-2020 döneminde ise brüt kârda % 63,29 düzeyinde azalış gerçekleşmiştir. Genel yönetim giderlerinde 2019'da % 15,44, 2020'de ise % 4,17 artış gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde ise genel yönetim giderlerinde % 11,66 artış olmuştur. Pazarlama giderleri 2019'da % 7,54, 2020 yılında ise % 34,00 oranında azalmıştır. 2019-2020 döneminde ise pazarlama giderleri % 6,61 azalmıştır. Şirketin esas faaliyet kârında 2019 yılında % 49,25, 2020 yılında ise % 411,23 azalış gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde ise esas faaliyet kârı % 94,69 oranında azalmıştır. Finansman gelirlerinde 2019 yılında % 43,75 artış, 2020 yılında ise % 12,08 azalış olmuştur. 2019-2020 döneminde ise finansman gelirlerinde % 20,14 azalış meydana gelmiştir. Finansman giderlerinde 2019 yılında % 204,23 artış olurken, 2020 yılında % 4,47 artış olmuştur. 2019-2020 döneminde finansman giderlerinde % 29,82 oranında azalış olmuştur. Dönem net kârı 2019 yılında % 48,98 azalırken, 2020 yılında dönem net kârı % 105,06 artmıştır. 2019-2020 döneminde ise **dönem net kârında % 88,01 azalış** olmuştur. Genel olarak değerlendirildiğinde, 2019 yılına göre 2020 yılında kârda azalış olduğu için ilgili şirketin salgından olumsuz etkilendiği söylenebilir.

3.8. Maden

- ✓ **Koza Altın:** Hasılatta 2019 yılında ilk iki çeyrek dönemdeki değişim % 30,17, 2020'deki değişim ise % 3,72 artış olarak gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde hasılatta % 31,59 artış olmuştur. Satışların maliyetinde 2019'da % 8,86 artış gerçekleşirken, 2020'de % 10,27 azalış olmuştur. 2019-2020 döneminde satışların maliyetinde % 23,99 artış olmuştur. Ticari faaliyetlerden brüt kârda 2019 yılında % 43,84 artış olurken, 2020 yılında % 11,54 artış olmuştur. 2019-2020 döneminde ise brüt kârda % 35,77 düzeyinde artış gerçekleşmiştir. Genel yönetim giderlerinde 2019'da % 0,08 azalış, 2020'de ise % 25,59 artış gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde ise genel yönetim giderlerinde % 23,82 artış olmuştur. Pazarlama giderleri 2019'da % 241,92, 2020 yılında ise % 21,16 oranında artmıştır. 2019-2020 döneminde ise pazarlama giderleri % 43,67 azalmıştır. Ar-Ge giderleri 2019'da % 27,58, 2020 yılında ise % 66,90 oranında azalmıştır. 2019-2020 döneminde ise PSD giderleri % 58,65 artmıştır. Şirketin esas faaliyet kârında 2019 yılında % 54,65 artarken, 2020 yılında % 19,29 artmıştır. 2019-2020 döneminde ise esas faaliyet kârı % 35,26 oranında artmıştır. Dönem net kârı 2019 yılında % 29,70 artarken, 2020 yılında dönem net kârı % 19,29 artmıştır. 2019-2020 döneminde ise **dönem net kârında % 17,71 artış** olmuştur. Genel olarak değerlendirildiğinde, 2019 yılına göre 2020 yılındaki kârda artış olduğu için ilgili şirketin salgından olumlu etkilendiği söylenebilir.
- ✓ **Koza Metal:** Hasılatta 2019 yılında ilk iki çeyrek dönemdeki değişim % 30,31 artış, 2020'deki değişim ise % 3,26 artış olarak gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde hasılatta % 30,08 artış olmuştur. Satışların maliyetinde 2019'da % 13,22 artış gerçekleşirken, 2020'de % 11,57 azalış olmuştur. 2019-2020 döneminde satışların maliyetinde % 22,09 artış olmuştur. Ticari faaliyetlerden brüt kârda 2019'da % 42,14, 2020'de % 12,48 artış olmuştur. 2019-2020 döneminde ise brüt kârda % 34,94 düzeyinde artış gerçekleşmiştir. Genel yönetim giderlerinde 2019'da % 0,40, 2020'de ise % 19,85 artış gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde ise genel yönetim giderlerinde % 25,26 artış olmuştur. Pazarlama giderleri 2019'da % 172,53, 2020 yılında ise % 32,56 oranında artmıştır. 2019-2020 döneminde ise pazarlama giderleri % 3,50 azalmıştır. Ar-Ge giderleri 2019'da % 27,90, 2020 yılında ise % 72,65 oranında azalmıştır. 2019-2020 döneminde ise Ar-Ge giderleri % 81,30 artmıştır. Şirketin esas faaliyet kârında 2019 yılında % 59,29, 2020 yılında ise % 24,11 artmıştır. 2019-2020 döneminde ise esas faaliyet kârı % 29,97 oranında artmıştır. Dönem net kârı 2019 yılında % 25,12 artarken, 2020 yılında dönem net kârı % 24,44 artmıştır. 2019-2020 döneminde ise **dönem net kârında % 10,25 artış** olmuştur. Genel olarak değerlendirildiğinde, 2019 yılına göre 2020 yılındaki kârda artış olduğu için ilgili şirketin salgından olumlu etkilendiği söylenebilir.

3.9. Sanayi (Cam)

- ✓ **Trakya Cam:** Hasılatla 2019 yılında ilk iki çeyrek dönemdeki değişim % 12,83 artış, 2020'deki değişim ise % 21,35 azalış olarak gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde hasılatla % 16,90 azalış olmuştur. Satışların maliyetinde 2019'da % 14,04 artış gerçekleşirken, 2020'de % 2,44 azalış olmuştur. 2019-2020 döneminde satışların maliyetinde % 4,23 azalış olmuştur. Ticari faaliyetlerden brüt kârda 2019'da % 10,25 artış, 2020'de % 68,64 azalış olmuştur. 2019-2020 döneminde ise brüt kârda % 44,51 düzeyinde azalış gerçekleşmiştir. Genel yönetim giderlerinde 2019'da % 23,30, 2020'de ise % 15,64 artış gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde ise genel yönetim giderlerinde % 13,99 artış olmuştur. Pazarlama giderleri 2019'da % 17,51 artmış, 2020 yılında ise % 17,54 oranında azalmıştır. 2019-2020 döneminde ise pazarlama giderleri % 9,53 azalmıştır. Ar-Ge giderleri 2019'da % 12,45 artmış, 2020 yılında ise % 44,53 oranında azalmıştır. 2019-2020 döneminde ise Ar-Ge giderleri % 17,58 azalmıştır. Şirketin esas faaliyet kârında 2019 yılında % 24,59 artış, 2020 yılında ise % 230,25 azalış gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde ise esas faaliyet kârı % 109,68 oranında azalmıştır. Finansman gelirleri 2019 yılında % 10,95 artarken, 2020 yılında % 22,20 azalmıştır. 2019-2020 döneminde ise finansman gelirleri % 127,65 oranında artmıştır. Finansman giderleri 2019 yılında % 8,29 azalırken, 2020 yılında % 21,70 azalmıştır. 2019-2020 döneminde ise finansman giderleri % 88,58 oranında artmıştır. Dönem net kârı 2019 yılında % 16,99 artarken, 2020 yılında dönem net kârı % 195,11 azalmıştır. 2019-2020 döneminde ise **dönem net kârında % 97,62 azalış** olmuştur. Genel olarak değerlendirildiğinde, 2019 yılına göre 2020 yılında kârda azalış olduğu için ilgili şirketin salgından olumsuz etkilendiği söylenebilir.
- ✓ **Şişe Cam:** Hasılatla 2019 yılında ilk iki çeyrek dönemdeki değişim % 19,67 artış, 2020'deki değişim ise % 8,56 azalış olarak gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde hasılatla % 2,52 artış olmuştur. Satışların maliyetinde 2019'da % 20,54 artış gerçekleşirken, 2020'de % 0,47 artış olmuştur. 2019-2020 döneminde satışların maliyeti % 7,57 artmıştır. Ticari faaliyetlerden brüt kârda 2019 yılında % 17,91 artış olurken, 2020 yılında % 27,39 azalış olmuştur. 2019-2020 döneminde ise brüt kârda % 7,95 düzeyinde azalış gerçekleşmiştir. Genel yönetim giderlerinde 2019'da % 16,85, 2020'de ise % 14,84 artış gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde ise genel yönetim giderlerinde % 13,24 artış olmuştur. Pazarlama giderleri 2019'da % 17,01 artmış, 2020 yılında ise % 4,71 oranında azalmıştır. 2019-2020 döneminde ise pazarlama giderleri % 3,27 artmıştır. Ar-Ge giderleri 2019'da % 8,34, 2020 yılında ise % 20,69 oranında artmıştır. 2019-2020 döneminde ise Ar-Ge giderleri % 15,00 azalmıştır. Şirketin esas faaliyet kârında 2019 yılında % 9,48 artarken, 2020 yılında % 60,32 azalış gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde ise esas faaliyet kârı % 19,63 oranında azalmıştır. Finansman gelirleri 2019 yılında % 43,58 artarken, 2020 yılında % 23,34 azalmıştır. 2019-2020 döneminde ise finansman gelirleri % 96,35 oranında artmıştır. Finansman giderleri 2019 yılında % 34,28 artarken, 2020 yılında % 17,45 azalmıştır. 2019-2020 döneminde ise finansman giderleri % 72,98 oranında artmıştır. Dönem net kârı 2019 yılında % 15,61 artarken, 2020 yılında dönem net kârı % 72,08 azalmıştır. 2019-2020 döneminde ise **dönem net kârında % 36,08 azalış** olmuştur. Genel olarak değerlendirildiğinde, 2019 yılına göre 2020 yılında kârda azalış olduğu için ilgili şirketin salgından olumsuz etkilendiği söylenebilir.

3.10. Holding

- ✓ **Sabancı:** Toplam hasılatla 2019 yılında ilk iki çeyrek dönemdeki değişim % 3,15, 2020'deki değişim ise % 1,70 artış olarak gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde toplam hasılatla % 9,49 azalış olmuştur. Satışların maliyetinde 2019'da % 10,05 artış gerçekleşirken, 2020'de % 2,72 azalış olmuştur. 2019-2020 döneminde satışların maliyetinde % 0,43 azalış olmuştur. Ticari faaliyetlerden brüt kârda 2019 yılında % 20,84 artış olurken, 2020 yılında % 5,97 azalış olmuştur. 2019-2020 döneminde ise brüt kârda % 6,22 düzeyinde azalış meydana gelmiştir. Genel yönetim giderlerinde 2019'da % 1,79 artış, 2020'de ise % 4,40 azalış gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde ise genel yönetim giderlerinde % 18,45 artış olmuştur. Pazarlama

giderleri 2019'da % 0,33, 2020 yılında ise % 6,47 oranında azalmıştır. 2019-2020 döneminde ise pazarlama giderleri % 2,37 artmıştır. Ar-Ge giderinde 2019'da % 77,45, 2020'de ise % 1,32 artış gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde ise Ar-Ge giderleri % 66,69 artmıştır. Şirketin esas faaliyet kârında 2019 yılında % 11,41, 2020 yılında % 2,38 azalış meydana gelmiştir. 2019-2020 döneminde ise esas faaliyet kârı % 12,07 oranında artmıştır. Finansman gelirlerinde 2019 yılında % 30,65 azalış, 2020 yılında ise % 7,94 artış olmuştur. 2019-2020 döneminde ise finansman gelirlerinde % 15,34 artış meydana gelmiştir. Finansman giderlerinde 2019 yılında % 12,73, 2020 yılında % 7,80 artış olmuştur. 2019-2020 döneminde ise finansman giderlerinde ise % 10,18 oranında azalış gerçekleşmiştir. Dönem net kârı 2019 yılında % 16,32 azalırken, 2020 yılında dönem net kârı % 5,43 azalmıştır. 2019-2020 döneminde ise **dönem net kârında % 14,30 artış** olmuştur. Genel olarak değerlendirildiğinde, 2019 yılına göre 2020 yılında kârda artış olduğu için ilgili şirketin salgından olumlu etkilendiği söylenebilir.

- ✓ **Koç:** Toplam hasılda 2019 yılında ilk iki çeyrek dönemdeki değişim % 18,17 artış, 2020'deki değişim ise % 12,44 azalış olarak gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde toplam hasılda % 35,81 azalış olmuştur. Satışların maliyetinde 2019'da % 15,43 artış gerçekleşirken, 2020'de % 33,20 azalış olmuştur. 2019-2020 döneminde satışların maliyetinde % 50,37 azalış olmuştur. Ticari faaliyetlerden brüt kârda 2019'da % 38,03, 2020'de % 65,80 artış olmuştur. 2019-2020 döneminde ise brüt kârda % 52,79 düzeyinde azalış meydana gelmiştir. Genel yönetim giderlerinde 2019'da % 16,85, 2020'de ise % 16,79 artış gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde ise genel yönetim giderlerinde % 42,34 artış olmuştur. Pazarlama giderleri 2019'da % 14,20 artmış, 2020 yılında ise % 3,39 oranında azalmıştır. 2019-2020 döneminde ise pazarlama giderleri % 32,54 azalmıştır. Ar-Ge giderinde 2019'da % 3,07 artış, 2020'de ise % 0,76 azalış gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde ise Ar-Ge giderleri % 18,34 azalmıştır. Şirketin esas faaliyet kârında 2019 yılında % 77,41, 2020 yılında ise % 233,11 artış gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde ise esas faaliyet kârı % 48,07 oranında azalmıştır. Finansman gelirlerinde 2019 yılında % 9,01, 2020 yılında ise % 62,96 artış olmuştur. 2019-2020 döneminde ise finansman gelirlerinde % 2,92 artış meydana gelmiştir. Finansman giderlerinde 2019 yılında % 10,71 artış olurken, 2020 yılında % 31,90 artış olmuştur. 2019-2020 döneminde ise finansman giderlerinde ise % 1,35 oranında azalış gerçekleşmiştir. Dönem net kârı 2019 yılında % 219,87 artarken, 2020 yılında dönem net kârı % 40,03 azalmıştır. 2019-2020 döneminde ise **dönem net kârında % 13,42 azalış** olmuştur. Genel olarak değerlendirildiğinde, 2019 yılına göre 2020 yılındaki kârda azalış olduğu için ilgili şirketin salgından olumsuz etkilendiği söylenebilir.
- ✓ **Doğan:** Hasılda 2019 yılında ilk iki çeyrek dönemdeki değişim % 3,76 artış, 2020'deki değişim ise % 14,54 azalış olarak gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde hasılda % 28,40 azalış olmuştur. Satışların maliyetinde 2019'da % 2,92 artış gerçekleşirken, 2020'de % 16,44 azalış olmuştur. 2019-2020 döneminde satışların maliyetinde % 30,81 azalış olmuştur. Ticari faaliyetlerden brüt kârda 2019'da % 13,56, 2020'de % 1,77 artış olmuştur. 2019-2020 döneminde ise brüt kârda % 1,82 düzeyinde azalış gerçekleşmiştir. Genel yönetim giderlerinde 2019'da % 2,92 artış, 2020'de ise % 11,90 azalış gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde ise genel yönetim giderlerinde % 7,31 azalış olmuştur. Pazarlama giderleri 2019'da % 10,16, 2020 yılında ise % 1,60 oranında artmıştır. 2019-2020 döneminde ise pazarlama giderleri % 4,07 azalmıştır. Şirketin esas faaliyet kârında 2019 yılında % 3,67 artış, 2020 yılında ise % 19,36 azalış olmuştur. 2019-2020 döneminde ise esas faaliyet kârı % 8,73 oranında azalmıştır. Finansman giderlerinde 2019 yılında % 1,48, 2020 yılında % 14,53 azalış olmuştur. 2019-2020 döneminde ise finansman giderlerinde ise % 42,61 oranında azalış gerçekleşmiştir. Dönem net kârı 2019 yılında % 0,23 azalırken, 2020 yılında dönem net kârı % 17,12 azalmıştır. 2019-2020 döneminde ise **dönem net kârında % 31,05 artış** olmuştur. Genel olarak değerlendirildiğinde, 2019 yılına göre 2020 yılındaki kârda artış olduğu için ilgili şirketin salgından olumlu etkilendiği söylenebilir.

3.11. Bankacılık

- ✓ **Akbank:** Faiz gelirlerinde 2019 yılında ilk iki çeyrek dönemdeki değişim % 2,46, 2020'deki değişim ise % 7,19 azalış olarak gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde faiz gelirlerinde % 9,58 azalış olmuştur. Kredilerden alınan faizlerde 2019'da % 1,77, 2020'de % 8,69 azalış gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde kredilerden alınan faizler % 17,22 azalmıştır. Bankalardan alınan faizlerde 2019 yılında % 2,16 artış olurken, 2020 yılında % 76,94 azalış olmuştur. 2019-2020 döneminde ise bankalardan alınan faizlerde % 69,26 düzeyinde azalış gerçekleşmiştir. Menkul değerlerden alınan faizler 2019 yılında % 4,87 azalırken, 2020 yılında % 8,10 artmıştır. 2019-2020 döneminde ise menkul değerlerden alınan faizlerde % 43,59 düzeyinde artış gerçekleşmiştir. Faiz giderlerinde 2019 yılında ilk iki çeyrek dönemdeki değişim % 4,61, 2020'deki değişim ise % 2,54 azalış olarak gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde faiz giderlerinde % 40,49 azalış olmuştur. Mevduata verilen faizlerde 2019'da % 4,21 azalış gerçekleşirken, 2020'de % 20,97 azalış olmuştur. 2019-2020 döneminde mevduata verilen faizler % 48,24 azalmıştır. Kullanılan kredilere verilen faizlerde 2019 yılında % 12,82, 2020 yılında % 26,94 azalış olmuştur. 2019-2020 döneminde kullanılan kredilere verilen faizlerde % 32,69 düzeyinde azalış gerçekleşmiştir. İhraç edilen menkul kıymetlere verilen faizler 2019 yılında % 26,66, 2020 yılında % 39,48 artmıştır. 2019-2020 döneminde ihraç edilen menkul kıymetlere verilen faizler % 29,05 düzeyinde azalmıştır. Net faiz gelirinde 2019'da % 0,73 artış, 2020'de ise % 10,04 azalış gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde net faiz gelirinde % 35,31 artış olmuştur. Şirketin net ücret ve komisyon gelirinde 2019'da % 4,24, 2020'de ise % 33,70 azalış olmuştur. 2019-2020 döneminde net ücret ve komisyon geliri % 9,98 azalmıştır. Dönem net kârı 2019 yılında % 9,21 azalırken, 2020 yılında dönem net kârı % 21,77 artmıştır. 2019-2020 döneminde ise **dönem net kârında % 7,56 artış** olmuştur. Genel olarak değerlendirildiğinde, 2019 yılına göre 2020 yılında kârda artış olduğu için ilgili şirketin salından olumlu etkilendiği söylenebilir.
- ✓ **Garanti Bankası:** Faiz gelirlerinde 2019 yılında ilk iki çeyrek dönemdeki değişim % 2,61 artış, 2020'deki değişim ise % 5,16 azalış olarak gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde faiz gelirlerinde % 17,11 azalış olmuştur. Kredilerden alınan faizlerde 2019'da % 2,97 artış gerçekleşirken, 2020'de % 3,56 azalış olmuştur. 2019-2020 döneminde kredilerden alınan faizler % 14,42 azalmıştır. Bankalardan alınan faizlerde 2019 yılında % 18,06 artış olurken, 2020 yılında % 39,32 azalış olmuştur. 2019-2020 döneminde ise bankalardan alınan faizlerde % 73,78 düzeyinde azalış gerçekleşmiştir. Menkul değerlerden alınan faizler 2019 yılında % 1,48, 2020 yılında ise % 8,97 azalmıştır. 2019-2020 döneminde ise menkul değerlerden alınan faizlerde % 18,92 düzeyinde azalış gerçekleşmiştir. Faiz giderlerinde 2019 yılında ilk iki çeyrek dönemdeki değişim % 3,44 artış, 2020'deki değişim ise % 12,93 azalış olarak gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde faiz giderlerinde % 45,61 azalış olmuştur. Mevduata verilen faizlerde 2019'da % 0,19 artış gerçekleşirken, 2020'de % 13,02 azalış olmuştur. 2019-2020 döneminde mevduata verilen faizler % 55,97 azalmıştır. Kullanılan kredilere verilen faizlerde 2019 yılında % 25,39 artış, 2020 yılında % 53,74 azalış olmuştur. 2019-2020 döneminde kullanılan kredilere verilen faizlerde % 24,23 düzeyinde azalış gerçekleşmiştir. İhraç edilen menkul kıymetlere verilen faizler 2019 yılında % 18,91, 2020 yılında % 5,96 artmıştır. 2019-2020 döneminde ihraç edilen menkul kıymetlere verilen faizler % 21,47 düzeyinde azalmıştır. Net faiz gelirinde 2019'da % 1,60 artış, 2020'de ise % 0,46 azalış gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde net faiz gelirinde % 18,03 artış olmuştur. Şirketin net ücret ve komisyon gelirinde 2019'da % 1,56, 2020'de ise % 20,73 azalış olmuştur. 2019-2020 döneminde net ücret ve komisyon geliri % 7,14 artmıştır. Dönem net kârı 2019 yılında % 8,76 artarken, 2020 yılında dönem net kârı % 1,76 azalmıştır. 2019-2020 döneminde ise **dönem net kârında % 9,21 azalış** olmuştur. Genel olarak değerlendirildiğinde, 2019 yılına göre 2020 yılında kârda azalış olduğu için ilgili şirketin salından olumsuz etkilendiği söylenebilir.

- ✓ **İş Bankası:** Faiz gelirlerinde 2019 yılında ilk iki çeyrek dönemdeki değişim % 4,57 artış, 2020'deki değişim ise % 0,47 azalış olarak gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde faiz gelirlerinde % 7,89 azalış olmuştur. Kredilerden alınan faizlerde 2019'da % 4,14 artış gerçekleşirken, 2020'de % 0,51 azalış olmuştur. 2019-2020 döneminde kredilerden alınan faizler % 8,59 azalmıştır. Bankalardan alınan faizlerde 2019 yılında % 7,08, 2020 yılında % 77,83 azalış olmuştur. 2019-2020 döneminde ise bankalardan alınan faizlerde % 50,96 düzeyinde azalış gerçekleşmiştir. Menkul değerlerden alınan faizler 2019 yılında % 7,01, 2020 yılında ise % 1,03 artmıştır. 2019-2020 döneminde ise menkul değerlerden alınan faizlerde % 1,50 düzeyinde artış gerçekleşmiştir. Faiz giderlerinde 2019 yılında ilk iki çeyrek dönemdeki değişim % 2,19, 2020'deki değişim ise % 9,19 azalış olarak gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde faiz giderlerinde % 34,53 azalış olmuştur. Mevduata verilen faizlerde 2019'da % 13,70, 2020'de % 18,94 azalış olmuştur. 2019-2020 döneminde mevduata verilen faizler % 49,22 azalmıştır. Kullanılan kredilere verilen faizlerde 2019 yılında % 3,46 artış, 2020 yılında % 3,83 azalış olmuştur. 2019-2020 döneminde kullanılan kredilere verilen faizlerde % 18,13 düzeyinde azalış gerçekleşmiştir. İhraç edilen menkul kıymetlere verilen faizler 2019 yılında % 5,62, 2020 yılında % 2,19 artmıştır. 2019-2020 döneminde ihraç edilen menkul kıymetlere verilen faizlerde % 16,87 düzeyinde artış olmuştur. Net faiz gelirinde 2019'da % 14,66, 2020'de ise % 6,12 artış gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde net faiz gelirinde % 28,72 artış olmuştur. Şirketin net ücret ve komisyon gelirinde 2019'da % 8,49 artış, 2020'de ise % 21,43 azalış olmuştur. 2019-2020 döneminde net ücret ve komisyon geliri % 0,60 azalmıştır. Dönem net kârı 2019 yılında % 34,75 azalırken, 2020 yılında dönem net kârı % 8,44 artmıştır. 2019-2020 döneminde ise **dönem net kârında % 25,98 artış** olmuştur. Genel olarak değerlendirildiğinde, 2019 yılına göre 2020 yılında kârda artış olduğu için ilgili şirketin salgından olumlu etkilendiği söylenebilir.
- ✓ **Yapı Kredi Bankası:** Faiz gelirlerinde 2019 yılında ilk iki çeyrek dönemdeki değişim % 8,06 artış, 2020'deki değişim ise % 0,65 azalış olarak gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde faiz gelirlerinde % 17,61 azalış olmuştur. Kredilerden alınan faizlerde 2019'da % 2,95 artış gerçekleşirken, 2020'de % 1,50 azalış olmuştur. 2019-2020 döneminde kredilerden alınan faizler % 16,02 azalmıştır. Bankalardan alınan faizlerde 2019 yılında % 78,99 artış olurken, 2020 yılında % 22,57 azalış olmuştur. 2019-2020 döneminde ise bankalardan alınan faizlerde % 30,85 düzeyinde azalış gerçekleşmiştir. Menkul değerlerden alınan faizler 2019 yılında % 5,53, 2020 yılında ise % 9,12 artmıştır. 2019-2020 döneminde ise menkul değerlerden alınan faizlerde % 8,32 düzeyinde azalış gerçekleşmiştir. Faiz giderlerinde 2019 yılında ilk iki çeyrek dönemdeki değişim % 3,45, 2020'deki değişim ise % 0,11 artış olarak gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde faiz giderlerinde % 35,37 azalış olmuştur. Mevduata verilen faizlerde 2019'da % 0,46 azalış gerçekleşirken, 2020'de % 4,28 azalış olmuştur. 2019-2020 döneminde mevduata verilen faizler % 49,81 azalmıştır. Kullanılan kredilere verilen faizlerde 2019 yılında % 28,10, 2020 yılında % 40,79 azalış olmuştur. 2019-2020 döneminde kullanılan kredilere verilen faizlerde % 2,08 düzeyinde artış gerçekleşmiştir. İhraç edilen menkul kıymetlere verilen faizler 2019 yılında % 76,30, 2020 yılında % 52,10 artmıştır. 2019-2020 döneminde ihraç edilen menkul kıymetlere verilen faizlerde % 0,43 düzeyinde artış olmuştur. Net faiz gelirinde 2019'da % 15,98 artış, 2020'de ise % 1,36 azalış gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde net faiz gelirinde % 11,11 artış olmuştur. Şirketin net ücret ve komisyon gelirinde 2019'da % 5,89, 2020'de ise % 18,11 azalış olmuştur. 2019-2020 döneminde net ücret ve komisyon geliri % 6,61 artmıştır. Dönem net kârı 2019 yılında % 9,82 azalırken, 2020 yılında dönem net kârı % 17,87 artmıştır. 2019-2020 döneminde ise **dönem net kârında % 4,23 artış** olmuştur. Genel olarak değerlendirildiğinde, 2019 yılına göre 2020 yılında kârda artış olduğu için ilgili şirketin salgından olumlu etkilendiği söylenebilir.
- ✓ **Halk Bankası:** Faiz gelirlerinde 2019 yılında ilk iki çeyrek dönemdeki değişim % 13,08, 2020'deki değişim ise % 4,68 artış olarak gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde faiz gelirlerinde % 4,82 artış olmuştur. Kredilerden alınan faizlerde 2019'da % 10,15, 2020'de %

1,98 artış gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde kredilerden alınan faizler % 0,07 artmıştır. Bankalardan alınan faizlerde 2019 yılında % 28,78, 2020 yılında % 5,07 azalış olmuştur. 2019-2020 döneminde ise bankalardan alınan faizlerde % 72,21 düzeyinde azalış gerçekleşmiştir. Menkul değerlerden alınan faizler 2019 yılında % 26,01, 2020 yılında ise % 14,13 artmıştır. 2019-2020 döneminde ise menkul değerlerden alınan faizlerde % 27,72 düzeyinde artış gerçekleşmiştir. Faiz giderlerinde 2019 yılında ilk iki çeyrek dönemdeki değişim % 9,61, 2020'deki değişim ise % 7,70 artış olarak gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde faiz giderlerinde % 29,26 azalış olmuştur. Mevduata verilen faizlerde 2019'da % 2,15 azalış gerçekleşirken, 2020'de % 8,37 artış olmuştur. 2019-2020 döneminde mevduata verilen faizler % 28,34 azalmıştır. Kullanılan kredilere verilen faizlerde 2019 yılında % 2,10, 2020 yılında % 15,64 azalış olmuştur. 2019-2020 döneminde kullanılan kredilere verilen faizlerde % 7,61 düzeyinde azalış gerçekleşmiştir. İhraç edilen menkul kıymetlere verilen faizler 2019 yılında % 26,82 artmış, 2020 yılında % 3,34 azalmıştır. 2019-2020 döneminde ihraç edilen menkul kıymetlere verilen faizlerde % 4,70 düzeyinde artış olmuştur. Net faiz gelirinde 2019'da % 31,22, 2020'de ise % 1,00 artış gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde net faiz gelirinde % 166,00 artış olmuştur. Şirketin net ücret ve komisyon gelirinde 2019'da % 16,87 artış, 2020'de ise % 24,74 azalış olmuştur. 2019-2020 döneminde net ücret ve komisyon geliri % 5,38 azalmıştır. Dönem net kârı 2019 yılında % 1,66 artarken, 2020 yılında dönem net kârı % 15,15 artmıştır. 2019-2020 döneminde ise **dönem net kârında % 188,44 artış** olmuştur. Genel olarak değerlendirildiğinde, 2019 yılına göre 2020 yılında kârda yüksek oranda artış olduğu için ilgili şirketin salgından olumlu etkilendiği söylenebilir.

- ✓ **Vakıfbank:** Faiz gelirlerinde 2019 yılında ilk iki çeyrek dönemdeki değişim % 11,81, 2020'deki değişim ise % 6,91 artış olarak gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde faiz gelirlerinde % 3,28 artış olmuştur. Kredilerden alınan faizlerde 2019'da % 10,93, 2020'de % 6,28 artış olmuştur. 2019-2020 döneminde kredilerden alınan faizler % 1,73 artmıştır. Bankalardan alınan faizlerde 2019 yılında % 19,42, 2020 yılında % 77,60 azalış olmuştur. 2019-2020 döneminde ise bankalardan alınan faizlerde % 72,28 düzeyinde azalış gerçekleşmiştir. Menkul değerlerden alınan faizler 2019 yılında % 18,25, 2020 yılında ise % 11,04 artmıştır. 2019-2020 döneminde ise menkul değerlerden alınan faizlerde % 19,06 düzeyinde artış gerçekleşmiştir. Faiz giderlerinde 2019 yılında ilk iki çeyrek dönemdeki değişim % 9,79, 2020'deki değişim ise % 2,79 artış olarak gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde faiz giderlerinde % 29,82 azalış olmuştur. Mevduata verilen faizlerde 2019'da % 7,61, 2020'de % 3,87 artış olmuştur. 2019-2020 döneminde mevduata verilen faizler % 33,86 azalmıştır. Kullanılan kredilere verilen faizlerde 2019 yılında % 6,04 artış, 2020 yılında % 11,00 azalış olmuştur. 2019-2020 döneminde kullanılan kredilere verilen faizlerde % 8,85 düzeyinde azalış gerçekleşmiştir. İhraç edilen menkul kıymetlere verilen faizler 2019 yılında % 20,90 artmış, 2020 yılında % 5,22 azalmıştır. 2019-2020 döneminde ihraç edilen menkul kıymetlere verilen faizlerde % 14,97 düzeyinde artış olmuştur. Net faiz gelirinde 2019'da % 18,13, 2020'de ise % 11,37 artış gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde net faiz gelirinde % 102,85 artış olmuştur. Şirketin net ücret ve komisyon gelirinde 2019'da % 12,58, 2020'de ise % 27,23 azalış olmuştur. 2019-2020 döneminde net ücret ve komisyon geliri % 3,79 azalmıştır. Dönem net kârı 2019 yılında % 43,56 azalırken, 2020 yılında dönem net kârı % 11,13 azalmıştır. 2019-2020 döneminde ise **dönem net kârında % 218,16 artış** olmuştur. Genel olarak değerlendirildiğinde, 2019 yılına göre 2020 yılında kârda yüksek oranda artış olduğu için ilgili şirketin salgından olumlu etkilendiği söylenebilir.
- ✓ **Sınai Kalkınma Bankası:** Faiz gelirlerinde 2019 yılında ilk iki çeyrek dönemdeki değişim % 2,35 artış, 2020'deki değişim ise % 1,07 azalış olarak gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde faiz gelirlerinde % 12,05 azalış olmuştur. Kredilerden alınan faizlerde 2019'da % 10,58, 2020'de % 1,47 artış olmuştur. 2019-2020 döneminde kredilerden alınan faizler % 3,75 azalmıştır. Bankalardan alınan faizlerde 2019 yılında % 23,08 artış olurken, 2020 yılında % 27,31 azalış olmuştur. 2019-2020 döneminde ise bankalardan alınan faizlerde % 58,52

düzeyinde azalış gerçekleşmiştir. Menkul değerlerden alınan faizler 2019 yılında % 6,22, 2020 yılında ise % 6,54 azalmıştır. 2019-2020 döneminde ise menkul değerlerden alınan faizlerde % 7,15 düzeyinde artış gerçekleşmiştir. Faiz giderlerinde 2019 yılında ilk iki çeyrek dönemdeki değişim % 0,54 artış, 2020'deki değişim ise % 7,91 azalış olarak gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde faiz giderlerinde % 16,09 azalış olmuştur. Kullanılan kredilere verilen faizlerde 2019 yılında % 5,31 artış, 2020 yılında % 10,88 azalış olmuştur. 2019-2020 döneminde kullanılan kredilere verilen faizlerde % 10,91 düzeyinde azalış gerçekleşmiştir. İhraç edilen menkul kıymetlere verilen faizler 2019 yılında % 6,54 artmış, 2020 yılında % 4,69 azalmıştır. 2019-2020 döneminde ihraç edilen menkul kıymetlere verilen faizler % 10,84 düzeyinde artmıştır. Net faiz gelirinde 2019'da % 3,76, 2020'de ise % 4,09 artış gerçekleşmiştir. 2019-2020 döneminde net faiz gelirinde % 8,95 azalış olmuştur. Şirketin net ücret ve komisyon gelirinde 2019'da % 66,78, 2020'de ise % 77,82 azalış olmuştur. 2019-2020 döneminde net ücret ve komisyon geliri % 111,70 artmıştır. Dönem net kârı 2019 yılında % 27,17 artarken, 2020 yılında dönem net kârı % 11,95 artmıştır. 2019-2020 döneminde ise **dönem net kârında % 17,10 azalış** olmuştur. Genel olarak değerlendirildiğinde, 2019 yılına göre 2020 yılında kârda azalış olduğu için ilgili şirketin salgından olumsuz etkilendiği söylenebilir.

Tablo 1'de şirketlerin salgından etkilenme düzeyleri verilmiştir. 2019 ve 2020 dönemlerine ait 6 aylık dönem net kârı/zararı tutarları karşılaştırılarak, iki dönem arasındaki değişim oranı belirlenmiştir. Değişim oranı % 0-25 olan şirketlerin salgından “düşük”, % 26-50 değişim oranı olan şirketlerin “orta”, % 51'den yüksek orana sahip şirketlerin salgından etkilenme düzeyi “yüksek” olarak kabul edilmiştir.

Tablo 1. BİST-30'da Yer Alan Şirketlerin Covid-19 Salgınından Etkilenme Durumu

Sektör	Şirket	Etkilenme Durumu					
		Olumlu			Olumsuz		
		Düşük	Orta	Yüksek	Düşük	Orta	Yüksek
Perakende Ticaret	BİM			√			
	MİGROS	√					
Ulaşım	THY						√
	Pegasus						√
	TAV						√
İletişim	Turkcell	√					
	Türk Telekom			√			
Kimya / Petrol	Petkim						√
	Tüpraş						√
	Sodaş	√					
Sanayi / Teknoloji	Aselsan		√				
	Arçelik		√				
Sanayi / Demir-çelik	Ereğli						√
	Kardemir						√
Sanayi / Cam	Şişe Cam					√	
	Trakya Cam						√
Holding	Doğan		√				
	Sabancı	√					
	Koç				√		
İnşaat	Emlak Konut					√	
	Tekfen						√
Maden	Koza Altın	√					
	Koza Metal	√					
Bankacılık	Akbank	√					
	Garanti Bankası				√		
	Halkbank			√			
	İş Bankası		√				
	Vakıfbank			√			
	Yapı Kredi Bankası	√					
	Sınai Kalkınma Bankası		√			√	

Tablo 1’de de görüldüğü gibi özellikle havayolu ulaşımı, petrol ve demir-çelik alanında faaliyet gösteren şirketler salgından yüksek düzeyde olumsuz etkilenmiştir. Salgından yüksek düzeyde olumlu yönden etkilenen şirketlerin ise perakende ticaret, iletişim ve bankacılık alanlarında faaliyet gösteren şirketler olduğu tespit edilmiştir.

Çalışmada elde edilen sonuçlara göre 9 şirket salgından yüksek düzeyde, 2 şirket orta düzeyde ve 3 şirket de düşük düzeyde olumsuz yönde etkilenmiştir. 4 şirket salgından yüksek düzeyde, 4 şirket orta düzeyde ve 8 şirket de düşük düzeyde olumlu yönde etkilenmiştir. Tüm şirketler birlikte değerlendirildiğinde, salgının çalışma kapsamındaki şirketleri genel anlamda olumsuz yönde etkilediği ifade edilebilir.

Daha fazla verinin açıklanması ve kâr veya zarar tablosu kalemleriyle ilişkili finansal durum tablo kalemlerinin birlikte analizi, salgının etkilerini daha net ortaya koyacak sonuçlar verebilecektir. Bu kapsamda, özellikle ticari alacak ve borçların, stokların, maddi ve maddi olmayan duran varlıkların kâr veya zarar tablosundaki değişimle birlikte değerlendirileceği çalışmaların yapılması, salgının hangi kalemleri ne yönde etkilediğine ilişkin daha fazla bilgi edinilmesini sağlayacaktır.

3. SONUÇ ve ÖNERİLER

Covid-19 salgını sektörleri, hatta aynı sektör içinde faaliyet gösteren şirketleri farklı düzeyde etkilemiştir. Dönem net kârı/zararındaki 2019-2020 dönemindeki ilk 6 aylık değişim oranları dikkate alınarak yapılan çalışma sonucunda, salgından en çok etkilenen şirketlerin havayolu ulaşımı, petrol ve demir-çelik faaliyeti yürüten şirketler olduğu, en az etkilenen şirketlerin ise bankacılık, iletişim, perakende ticaret ve teknoloji yoğun üretim faaliyet yürüten şirketler olduğu tespit edilmiştir. Bu şirketler dışındaki şirketlerin de olumlu ya da olumsuz yönde salgından etkilendiği belirlenmiştir.

Daha büyük olumsuzlukların ortaya çıkacağına ilişkin beklentilerin aksine, BİST-30’da yer alan şirketlerin bu salgından çok fazla olumsuz yönde etkilemedikleri ifade edilebilir. Ortaya çıkan olumsuz etkinin ise Haziran 2020 döneminden itibaren normalleşme süreciyle birlikte büyük oranda ortadan kalkacağı beklenebilir.

Salgının etkilerinin yoğun olarak yaşandığı 2020 yılı ilk 6 aylık verileri faaliyet giderleri açısından incelendiğinde, 11 şirketin genel yönetim giderleri ve pazarlama giderlerinin oransal olarak azaldığı, 8 şirketin ise bahsedilen giderlerinin oransal olarak yükseldiği belirlenmiştir. 5 şirketin Ar-Ge giderlerinde oransal artış, 5 şirketin de Ar-Ge giderlerinde oransal azalışın olduğu tespit edilmiştir.

Çalışma sonucunda elde edilen bulgulardan biri de 10 şirketin finansman giderleri ve gelirlerinin aynı yönde değiştiğidir. Finansman geliri artan bu 10 şirketin finansman giderlerinin de arttığı tespit edilmiştir. Finansman geliri ve gideri verileri bulunan diğer 4 şirketin ise finansman gelirleri ve giderlerinin farklı yönde değişime sahip olduğu belirlenmiştir.

Çalışmada elde edilen sonuçların, daha çok verinin açıklanması ve finansal durum tablosu ile birlikte analiz edilmesi, şirketlerin mali tablo kalemlerinin salgından hangi yönde ve oranda etkilendiğini belirleme açısından önemli bilgilerin edinilmesini sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

Ersoy, H., Gürbüz, A. O. & Erdoğan, M. F. (2020). Covid-19’un Türk Bankacılık ve Finans Sektörü Üzerine Etkileri, Alınabilecek Önlemler. *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Covid-19 Sosyal Bilimler Özel Sayısı*, Yıl: 19, Sayı: 37, Bahar (Özel Ek), 146-173.

El-Mousawi, H. & Kanso, H. (2020). Impact of COVID-19 Outbreak on Financial Reporting in the Light of the International Financial Reporting Standards (IFRS) (An Empirical Study). *Research in Economics and Management*, Vol. 5, No. 2, 21-38.

- TÜBA (Türkiye Bilimler Akademisi) (2020). Covid-19 Pandemi Değerlendirme Raporu, Nisan, Ankara.
- Joshi, P. L. (2020). Covid-19 Pandemic and Financial Reporting Issues and Challenges. *International Journal of Auditing and Accounting Studies*, 2(1), 1-9.
- Akca, M. (2020). Covid-19'un Havacılık Sektörüne Etkisi. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi (ASEAD)*, Cilt: 7, Sayı: 5, 45-64.
- Correia, S., Luck, E. & Verner, E. (2020). Pandemics Depress the Economy, Public Health Interventions Do Not: Evidence from the 1918 Flu. (Çevrimiçi: <https://www.sbmfc.org.br/wp-content/uploads/2020/03/SSRN-id3561560.pdf>, Erişim: 20.09.2020).
- Büyükipেকci, S. & Hasanlı, N. (2020). *Dünya'da Covid-19 Virüsü Sebebi ile Oluşan Finansal Kriz ve Para Politikası*. İKSAD Publishing House, Ankara.
- Sürme, M. (2020). *Turizm ve Kovid-19*. İKSAD Publishing House, Ankara.
- İSMMMO (İstanbul Serbest Muhasebeciler Mali Müşavirler Odası) (2020). *Koronavirüsün (Covid-19) Finansal Tablolar ve Bağımsız Denetim Çalışmaları Üzerine Muhtemel Etkileri*. İstanbul.
- TÜRMOB (Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliği) (2020). *Korona Salgınının Türkiye Ekonomisine Etkisi Değerlendirmeler ve Öneriler Raporu*. Ankara: TÜRMOB Yayınları.
- Gür, N., Tatlıyer, M. & Dilek, Ş. (2020). *Ekonominin Koronavirüsle Mücadelesi - Rapor*. Ankara: SETA Yayınları.
- Bakan, S. (2020). Covid-19 Pandemik Krizin Ekonomi ve Finansal Piyasalara Etkileri. *Social Sciences Studies Journal*, Vol: 6, Issue: 64, 2640-2652.
- Göze Kaya, D. (2020). Koronavirüs Pandemisinin Küresel Ekonomideki İzleri: Kamu Finansman Dengesi, Ticaret Hacmi, Enflasyon, İşsizlik ve Ekonomik Büyüme. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi (ASEAD)*, Cilt: 7, Sayı: 5, 221-237.